

“

Iturri bakarretik edanez, EH Bildu uniformizatzen ari dira”

MIREN ARANOA

Barne gatazka latza bizi dute Eusko Alkartasunako bi sektorek: batean egungo zuzendaritza dago, eta bestean haren kudeaketari kritika zorrotza egiten diona. Azken honetan dago Miren Aranoa (Buenos Aires, 1958), Nafarroako EAko koordinatzailea. Osasun egoera dela-eta, irailean EH Bilduko foru parlamentari izateari utzi zion medikuaren aholkuz. Alderdiaren barne egoera eta EAk EH Bildun behar duen kokapena landu ditugu elkarrizketan.

 XABIER LETONA JOSU SANTESTEBAN

Barne gatazkarekin oso egoera gogorra bizitzen ari zarete EAn. Zuri osasunean ere eragin dizu.

Bai, egoera horren oinarrian dira EA barruan bizi izan ditugun egoera gogorak: gure aurka zabaldutako espedienteak, oihuak, begirune falta... 2017tik edo lehenagotik datorren egoera da. Oso aspalditik, EAko nazio mailako zuzendaritza ez da kontuan hartzen ari bere militantziak dioena, proposamenik gabe dago, noraezean...

2017an bi kongresu izan genituen EAn, bata ohikoa eta bestea ezohikoa. Ezohikoan, Carlos Garaikoetxea lehenakariaren proposamen bat onartu zen, EH Bildu koalizio gisa indartzearen aldekoa. Gero ohiko kongresuan ere, zentzu berean, ponentzia politikoak %80ko sostengua izan zuen, baina Pello Uriza-

rrek [orduko idazkari nagusiak] ez zion bide eman. Kongresu hartan Pello Urizar konpromisarioen hamalau botoren aldearekin hautatu zuten idazkari nagusi, eta susmoekin atera ginen hautaketa hartatik.

Militanteek zuzenean hautatzen dutenean beste emaitza batzuk daude: Araban, Gipuzkoan eta Nafarroan beste sektorean dauden koordinatzaileak hautatu dituzte. Bizkaiko botoak erabakigarriak izan ziren Urizarren hautaketa hartan, baina oraindik ezin izan ditugu hango afiliatuen erroldak ikusi, ez digutelako uzten. EH Bilduren egituraketaz gain, errolden gardentasuna da gatazka piztu duen beste gai handia. Alderdiko koordinatzaileok eskubidea dugu afiliatuen errolda horiek ikusteko, baina etengabe ukatzen zaigu eskubide hori.

Baina garai hartan kongresuaren emaitzak onartu egin zenituzten, ezta? Ez zen zalapartarik izan.

Bai, zer egin behar genuen! Horregatik datuak eskatzen jarraitu genuen. Tarte hamalau botokoa izan zen eta, gainera, inork ez daki ongi nor ordezkatzeko zuten konpromisario haiek: existitzen ez diren pertsonen izenean eman ote ziren, hildakoen izenean... Mikel Goenaga, Iratxe Lopez de Aberasturi [hurrenez hurren Gipuzkoako eta Arabako koordinatzaileak] eta hirurok Donostian prentsaurre-

koa eman genuen gai honi buruz eta Pello Urizarrek dimititu egin zuen, bazekielako hor atzean zer zegoen.

Joseba Gezuragak ordezkatu zuen eta honek hauteskunde primarioetara deitu behar zituen. Baina nola egingo zituen primario txukunak ez baziguten datu baserako sarbiderik uzten? Primarioak antolatu ziren: Eba Blancok [egungo jarduneko idazkari nagusiak] 50 bat militanteren bermeak aurkeztu zituen eta Maiorga Ramirezek hamar aldiz gehiago, baina hala ere ez zioten aurkezten utzi. Amarru bat

erabili zuten, esanez ez genuela Iparraldean eskatutako ordezkaritza betetzen. Beraz, aurkaririk gabe, Eba Blanco izendatu zuten idazkari nagusi. Prozesu hori guk auzitegietara eraman genuen, eta orain arrazoia eman digute. Beraz, oraindik ez da gure idazkari nagusia, ez direlako primarioak egin eta inork ez duelako hautatu.

Baina joan den uztaileko epai judizialak arrazoi eman zion nazio mailako zuzendaritzari, primarioen prozesua onetsiz.

Bai, uztaileko ebazpen hori gure kontrakoa zen, ez zitzaigun koherentea iruditu eta helegitea jarri genion. Beraz, prozesua ez da bukatu. Urriaren amaieran beste epai batek esan zuen Eba Blanco oraindik ezin daitekeela primario horien ondoriozko idazkari nagusi izan. Auzitegietara jo aurretik, EAko Berme Batzordeak ere arrazoia eman zigun primarioen gaiarekin, baina orduan, zuzendaritzak batzordeko kideei espediente ireki zien, lehenago guri bezala.

Uztaileko ebazpenean, epaileak arrazoa eman dio zuzendaritzari, besteak beste hauek aurkeztu zutelako dokumentu bat esanez Iratxe Lopez de Aberasturik izan zuela sarbidea afiliazioaren datu basera, baina hori gezurra da. Horren aurrean, guk kereila kriminala jarri dugu epaitegietan, norbait sartu delako artxibo horietara ustez Iratxek izan beharko lukeen sarbide batekin. Alderdian, teorian, oso jende gutxik ditu sarbide horiek, baina gero ikusi dugu ez direla hain gutxi, besteak beste, EH Bilduko antolaketa idazkaria ere sartu delako... 47 alditan!

Alderdiko bi aldeak saiatzen ari zarete zuen posizioak ebazpen juridikoekin babesten, baina azkenean epaileek ezin dute erabakiz eta nola izango den EA. Hori zuek konpondu eta erabaki beharko duzue. Nola?

Hala da, bai. Datorren ekainean ohiko kongresua dugu eta aurretik ezohiko kongresua egin behar dugu derrigorrez.

Alderdiko estatutuen arabera, afiliazioen laurdenak eskatzen badu kongresua egin behar da. Guk dagoeneko bildu ditugu sinadurak eta eskatu dugu hura egitea.

Nola dakizue laurdena duzuela?

Araba, Gipuzkoa eta Nafarroako datuak baditugu, baina ez Bizkaikoak, hor da gakoa. 2017ko Kongresua eta gero, hiriburuetako koordinatzaileak ere hautatu ziren eta Hegoaldeko laurak gure sektorekoak dira, Bilbokoak barne. Ez gara lau afiliatu, gehiengoa gara. Bermeekin egingo den ezohiko kongresu bat behar da.

Eta zuzendaritzak ezohiko kongresua onartzen ez badu?

Horrela jokatzek, nire ustez, egoera bideratzeko borondate eza erakutsiko luke. Datorren ekainean EH Bilduren kongre-

sua izango da, eta ordurako erabakita izan beharko dugu EA nola kokatuko den haren barruan. Ezin gara orain arte egon garen bezala egon, alderdiaren jarrera erakutsi gabe, bestela EA desagertu egin liteke. Agian hori da afiliazioak nahi duena, baina hitza eman behar zaio eta esan dezala zein etorkizun nahi duen EArentzat. Demokrazia kontua da.

“

Ez gara lau afiliatu, gehiengoa gara. Bermeekin egingo den ezohiko kongresu bat behar da”

Egoera dagoen moduan, EA egon daiteke apurketa arriskuan?

Ez. EAn beti jokatu dugu interes pertsonalen gainetik eta herri interesen alde, eta oraingoan ere hala egingo dugula uste dut. Baina gu gogor borrokatuko gara dagokion toki guztietan alderdiak bere irizpideak eta ahotsa izan ditzan. Orain ez gara hori egiten ari.

Goazen aztertzerazue zuek nola ikusten duzuen EA EH Bilduren baitan. Pixkanaka koalizio izaera desegin eta

EAEko itunpeko ikastetxeen finantziazio publikoa eta eskola-orduak lotu ditu STEILASen ikerketa batek

Ondorio garbia atera du STEILAS sindikatuaren ikerketak: eskola publikoak bezala astean 25 eskola-ordu emango balituzte, EAEko itunpeko ikastetxeek soberan lukete Jaurlaritzak irakasleen soldatak ordaintzeko ematen dien diru publikoarekin, baina itunpeko askok eskola-ordu gehiago eskaintzen dituzte, eta ordu estra horiek ordaintzeko gurasoei kuotak eskatzen bukatzen dute.

 MIKEL GARCIA IDIAKEZ

Itunpeko ikastetxeetara 623,5 milioi euro bideratu ditu ikasturte honetan Eusko Jaurlaritzak, aurreko ikasturtean baino 17 milioi eta erdi gehiago. Haur Hezkuntza (bigarren zikloa), Lehen Hezkuntza, Bigarren Hezkuntza, Batxilergo eta Lanbide Heziketako 314 ikastetxe itundu dira guztira, zehazki 7.159 ikasgela, aurreko ikasturtean baino bi ikasgela gehiago. “Eskola publikoan aldiz, ikasgela kopurua gutxitu egin da; azken finean, Jaurlaritzak eskola pribatuen aldeko hautua egiten du”, salatu dute STEILASeko kideek.

Haur eta Lehen Hezkuntzan, 25 eskola-ordu eskaintzen ditu eskola publikoak astean. Itunpekoei, 25 eskola-ordu eskaintzeko irakasletan gastatzen duten dirua baino gehiago ematen die Jaurlaritzak (ikusitako taula), eta horregatik sindikatuak dio diru-partida horretan gainfinantzatuta daudela: alegia, Haur Hezkuntzan adibidez, ikasgelako 1,185 irakasle daudela kalkulatu da –irakasleaz gain espezialistak eta abar daudela aurreikusten baita; ratio hori handituz doa mailan gora egin ahala–, eta ratio horrekin ikasgela bakoitzari 56.726 euro dagozkio, baina Jaurlaritzak

59.239 euro bideratzen ditu, 2.513 euro gehiago. Zer gertatzen da? Sindikatuen arabera, itunpeko askok egunean 5 eskola-ordu beharrean denbora gehiago ematen dutela, baita 6 ordu ere –hau da, astean 25 beharrean 30 ordu; adibidez Gasteizko Kristau Eskolako guztiek Haur eta Lehen Hezkuntzan 30 ordu ematen dituztela azaldu digu STEILASek– eta hortaz, kontuak ez zaizkiela ateratzen.

“Hori ulertzea funtsezkoa da, jakiteko zer dagoen eskola erlijioso eta ikastole-tako patronalen hitzen atzean, diotenean diru publikotik jasotzen duten finantziazioa ez dela nahikoa. 25 eskola-ordu baino gehiago ematen dituztenez, diru gehiago behar dute, eta itunpeko askok hori da gurasoei helarazten dieten mezua, ez dutela diru publiko nahikoa jasotzen eta gurasoek ordaindutako kuotak behar dituztela proiektua aurrera ateratzeko”, kritikatu dute STEILASeko kideek.

Ordu gehiago eskaini nahi badituzu, eskaini, baina ez baliatu finantziazio publikoa gaitzeskintza egiteko”

Steilas

GAINESKAINTZAREN LEHIA, SEGREGAZIORAKO ELEMENTU

Astean 25 ordu emanda irakasleak ordaintzeko diru nahikoa badute, zergatik eskaini gehiago, ekonomikoki estuago ibiliko badira? Hori gure galdera. “Horrekin lehiatzen direlako. Lehia kuantitatiboa da, sare publikoarekiko gaitzeskintza dago, eta alboko ikastetxe pribatuak egunean 6 ordu ematen baditu, norbera ere joko horretan sartzen da. Gaitzeskintza da segregaziorako elementu nagusietakoa, kuoten sistema legitimatzen duelako, baina bada-gizartean sektore bat hala nahi duena,

prest dagoena kuota bat ordaintzeko ikastetxe horretan beren seme-alabek ikas dezaten, eta ‘produktu hori nahi duten bezeroak’ dituzten bitartean, gaitzeskintzari eutsiko diote”, erantzun dute sindikalistek. “Hori bai, eusten diote gaitzeskintzari horretarako diru publikoa ere jasoaz, zeren diru publiko hori gabe ezingo lukete mantendu, sekulako dirutza litzateke. Eta hori ez da zilegi: ordu gehiago eskaini nahi badituzu, eskaini, baina ez baliatu finantziazio publikoa gaitzeskintza egiteko, legeak dioelako diru publikoa jasotzen duten itunpeko ikastetxeek derrigorrez doako hezkuntza eskaini behar dietela familiei, ezin dutela kuotarik kobratu”.

Segregaziorako faktore izateaz gain, gaitzeskintza politika honen beste ondorio bat ere nabarmendu digute: kontziliazioa. Eskola-ordu gehiago eskainiz, ordu gehiago daude ikasleak ikastetxean –“Kristau Eskoletan, adibidez, Erlijioa emateko baliatu ohi dituzte ordu estra horiek”–, eta kontziliazioa bermatzeko aukera handiagoa ematen zaie familiei, “hain juxtu teorian behintzat baliabide ekonomiko gehiago dituzten familiei, batez ere eskola publikoak jasotzen dituelako egoera sozioekonomiko txarrean diren ikasleak”.

Ondoko taula ikusita hobeto ulertu daitekeenez, irakasleen soldatarako finantzaketan oinarritzen da ikerketa –eta Haur Hezkuntzan bezala gertatzen da Lehen Hezkuntzan eta Bigarren Hezkuntzan, zeinetan 30 eskola-ordu eskaintzen dituen eskola publikoak eta hortik gora itunpeko askok, sindikatuak salatu duenez–. Ikasgela itundu bakoitzak, berez, diru kopuru handiagoa jasotzen du Jaurlaritzatik, funtzionamendu eta mantentze lanetarako, irakasle ez diren langileak ordaintzeko eta abar (ikusitako taula). Horrez gain, arlo zehatzak sustatzeko bestelako diru-partida publikoak ere jasotzen dituzte ikastetxeek, dekretu bidez.

Garbi du STEILASek, eta hala mahaigaineratu nahi du ikerketa honekin: Jaurlaritzak sare itunduaren aldeko indarra egiten du, eskola publikoa lehenetsi ordez. ●